

LIGJI NR.08/L-027**PËR MBETURINAT NGA INDUSTRI TË NXJERRËSE TË MINERALEVE****Kuvendi i Republikës së Kosovës:**

Në mbështetje të nenit 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton:

LIGJ PËR MBETURINAT NGA INDUSTRI TË NXJERRËSE TË MINERALEVE**KAPITULLI I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME****Neni 1
Qëllimi**

1. Ky ligj ka për qëllim të përcaktojë masat, procedurat dhe udhëzimet për të parandaluar ose zvogëluar efektet negative në mjedis në ujë, ajër, tokë, florë, faunë dhe peizazh si dhe çdo rrezik që rezulton për shëndetin e njeriut si rezultat i menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse.

2. Ky ligj është pjesërisht në përputhje me Direktivën 2006/21 / EC, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, të datës 15 Mars 2006 mbi administrimin e mbetjeve nga industritë nxjerrëse dhe ndryshimin e Direktivës 2004/35 / EC, Gazeta Zyrtare e Evropës Bashkimi L 102, 11.4.2006.

**Neni 2
Fushëveprimi**

1. Ky ligj zbatohet në menaxhimin e mbeturinave që rezultojnë nga kërkimet, nxjerrja, trajtimi dhe ruajtja e burimeve minerare dhe puna e gurorëve, më poshtë referuar si mbeturinave nga industritë nxjerrëse.

2. Dispozitat e këtij ligji nuk zbatohen tek:

2.1. Mbeturinat të cilat gjenerohen nga kërkimet, nxjerrja dhe trajtimi i burimeve minerale dhe puna e gurorëve, por që nuk rrjedhin direkt nga ato operacione;

2.2. Injektimi me ujë dhe ri-injektimi i ujit nëntokësor të derdhur, i cili rregullohet me dispozita të veçanta të legjisllacionit për mbrojtjen e ujërave;

2.3. Toka inerte dhe e pa ndotur, që rezulton nga kërkimet, nxjerrja, trajtimi dhe ruajtja e burimeve minerare, puna e gurorëve dhe mbeturinave që rrjedhin nga nxjerrja, trajtimi dhe ruajtja e torfës, nuk i nënshtrohen dispozitave të nenit 11, nenit 13, Neni 16 paragrafi 1 dhe paragrafi 4, Neni 17, Neni 18 paragrafi 6, Neni 19 dhe Neni 20, me përjashtim të rasteve kur ato ruhen në objektet e Kategorisë A të kategorizuara sipas Shtojcës 3 të këtij Ligji;

2.4. Deponimi i mbeturinave të pa rrezikshme, të krijuara nga kërkimet e resurseve minerale, me përjashtim të naftës dhe mbeturinave minerale, përveç anhidridit të allçisë, depozitimet e tokës së pa ndotur dhe të mbeturinave që rezultojnë nga nxjerrja, trajtimi

dhe ruajtja e torfës, nuk janë subjekt i këtij Ligji, përderisa përmbushen kërkesat e nenit 4 dhe nenit 6 të këtij ligji;

2.5. Dispozitat e nenit 16 paragrafi 4, Neni 17 paragrafi 5, paragrafi 6 Neni 18 paragrafi 6, Neni 19 dhe Neni 20 nuk zbatohen për mbeturinat e parrezikshme, mbeturinat jo inerte, përveç nëse deponohen në një objekt të Kategorisë A.

Neni 3 Përkufizimet

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë këto kuptime:

1.1. **Mbeturina** - substancat ose objektet që prodhuesi apo mbajtësi i hedhin, apo që kanë për qëllim ti hedhin ose është i detyruar që ta hedhin, sipas Ligjit përkatës për mbeturinat;

1.2. **Mbeturinat nga industritë nxjerrëse** - substanca, produkte dhe përzierje që gjenerohen nga kërkimet, nxjerrja, trajtimi dhe ruajtja e burimeve minerale dhe puna e guroreve;

1.3. **Mbeturinat e rrezikshme** - mbeturinat që kanë një ose më shumë prej vetive të rrezikshme listuar në Shtojcat e Ligjit përkatës për mbeturina;

1.4. **Mbeturinat inerte** - mbeturinat që nuk i nënshtrohen ndonjë transformimi të rëndësishëm fizik, kimik dhe biologjik në vendet ku janë deponuar:

1.4.1. mbeturinat inerte nuk treten, nuk djegën ose nuk reagojnë fizikisht apo kimikisht, nuk bio-degradojnë dhe nuk ndikojnë negativisht në objektet tjera me të cilat vjen në kontakt, në mënyrë që të shkaktojë ndotje të mjedisit ose të dëmtojë shëndetin e njeriut;

1.4.2. kullimi i përgjithshëm dhe përmbajtja e ndotësve të mbeturinave dhe ekotoksiciteti i rrjedhjes duhet të mos kenë ndikim të dukshëm dhe në veçanti të mos rrezikojnë cilësinë e ujit sipërfaqësor dhe / ose nëntokësor Ligjit përkatës për Mbeturinat).

1.5. **Dheu jo i ndotur** – dheu që hiqet nga shtresa e sipërme e tokës gjatë aktiviteteve nxjerrëse dhe që nuk konsiderohet të jetë e ndotur sipas legjisllacionit të aplikueshëm;

1.6. **Resurset minerale ose mineralet** – janë depozita natyrale në koren e tokës të një substance organike ose inorganike, të tilla si lëndët djegëse energjetike, xeheroret metalike, mineralet industriale dhe mineralet e ndërtimit, por duke përjashtuar ujin;

1.7. **Industritë nxjerrëse** - të gjitha institucionet dhe operatorët e angazhuara në nxjerrjen sipërfaqësore ose nëntokësore të burimeve minerale për qëllime komerciale, duke përfshirë nxjerrjen nga pusët e shpimit ose trajtimin e materialit të nxjerrë;

1.8. **Trajtimi** - proceset mekanike, fizike, biologjike, termike, kimike ose të kombinuara të kryera në burimet minerale, duke përfshirë edhe punën e guroreve, me qëllim nxjerrjen e mineralit, duke përfshirë ndryshimin e madhësisë, klasifikimin, ndarjen dhe kullimin dhe ri-përpunimin e mbeturinave të hedhura më parë, por duke përjashtuar shkrirjen, proceset termike të prodhimit (përveç djegjen e gurit gëlqeror) dhe proceset metalurgjike;

1.9. **Mbeturinat minerale / bëzhdile** - mbeturinat e ngurta ose të llumit që mbeten pas trajtimit të mineraleve nga proceset e ndarjes (p.sh., thyerje, bluarje, ndarja në madhësi, flotacioni dhe teknikat e tjera fiziko-kimike) për të nxjerrë mineralet e vlefshme nga shkëmbi, dhe për ti ndarë nga ato më pak të vlefshme;

1.10. **Grumbulli** – depozitimi i mbeturinave të ngurta në sipërfaqe në objektin e projektuar;

1.11. **Penda** - Struktura e objektit të projektuar për mbajtjen ose izolimin e ujit dhe / ose mbeturinat brenda një pellgu;

1.12. **Pellg** - objekti natyror ose i ndërtuar i cili shërben për mbajtjen e mbeturinave të imëta, zakonisht mbeturina minerale, me sasi të ndryshme të ujit të lirë që rrjedh si rezultat nga trajtimi i burimeve minerale dhe proceset e pastrimit dhe riciklimit të ujit;

1.13. **Acidi i dobët i cianidit të disocuar** - cianide dhe komponimet cianide që janë të shkëputur me një acid të dobët në një pH të përcaktuar;

1.14. **Kullimi** - çdo rrjedhë e lëngshme nëpër mbeturinat e depozituara dhe emetohet nga/ ose përbrenda një impianti të mbeturinave, përfshirë kullimin e ndotur, të cilat mund të ndikojnë negativisht në mjedis nëse nuk trajtohen në mënyrë të përshtatshme;

1.15. **Impianti i mbeturinave** - çdo zonë e caktuar për akumulimin ose depozitimin e mbeturinave nga resurset e minerare, qoftë në gjendje të ngurtë ose të lëngshme, ose si përzierje të lëngshme apo suspension, për periudhat kohore si më poshtë:

1.15.1. në planin e menaxhimit të mbeturinave nuk ka kufizime kohore për objektet e mbeturinave të kategorisë A dhe objektet për mbeturinat e karakterizuara si të rrezikshme;

1.15.2. një periudhë prej më shumë se gjashtë muaj, për objektet e mbeturinave të rrezikshme të krijuara papritmas;

1.15.3. një periudhë prej më shumë se një viti, për objektet e mbeturinave të pa rrezikshme dhe mbeturinave jo-inerte;

1.15.4. periudha prej më shumë se tre (3) vjet, për objektet për tokë të pa ndotur, për mbeturinat jo të rrezikshme kërkimore, mbeturinat që rezultojnë nga nxjerrja, trajtimi dhe ruajtja e torfës dhe mbeturinave inerte.

1.16. **Objekt i mbeturinave** - përfshinë çdo digë ose strukturë tjetër që shërben për të mbajtur, ruajtur, kufizuar, apo për të mbështetur një strukturë të tillë, por jo të kufizohet në grumbujt dhe pellgjet, duke përfshirë zbrastimet pas gërmimit në të cilat janë vendosur mbeturinat pas nxjerrjes së mineralit, për qëllime rehabilitimi dhe ndërtimi;

1.17. **Aksident i madh** - një dukuri që shfaqet në terren gjatë një operacioni që përfshin menaxhimin e mbeturinave e resurseve minerare në çdo vend apo institucion të mbuluar nga ky ligj, që çon në një rrezik serioz për shëndetin e njeriut dhe / ose mjedisin, qoftë menjëherë ose me kalimin e kohës, në vend ose jashtë vendit;

1.18. **Substanca e rrezikshme** - një substancë, përzierje ose përgatitje e cila është e rrezikshme sipas ligjit përkatës për kimikate;

1.19. **Teknikat më të mira në dispozicion** - proceset më efektive dhe të zhvilluara mirë, si dhe metodat e tyre të funksionimit që tregojnë përshtatshmërinë praktike të teknikave të veçanta për të siguruar bazën për vlerat e caktuara të kufirit të shkarkimeve, për të parandaluar dhe / ose zvogëluar emetimet dhe ndikimet në mjedis sipas Ligjit përkatës të mbeturinave, dhe ligjit përkatës për Parandalimin dhe Kontrollin e Integruar të Ndotjes;

1.20. **Trupa ujorë** - ujërat sipërfaqësore, ujërat nëntokësore, ujërat në tranzicion siç është përcaktuar në Ligjin përkatës për ujërat e Kosovës;

1.21. **Rehabilitimi** – trajtimi i tokës së ndotur nga mbeturinat në mënyrë që vendi i

ndotur të kthehet në gjendjen e mëparshme, duke pasur parasysh cilësinë e dheut, florën dhe faunën, vendbanimet natyrore, sistemet e ujërave të ëmbla, peizazhin dhe përdorimet e duhura;

1.22. **Hulumtimi** – shpime për kërkim të depozitave minerale me vlerë ekonomike, duke përfshirë marrjen e kampioneve, mostrave, shpimin dhe gërmimin, duke përjashtuar çdo punë të nevojshme për zhvillimin e deponive të tilla dhe çdo aktivitet i lidhur drejtpërdrejt me një operacion ekzistues nxjerrës;

1.23. **Publiku** – një ose më shumë persona fizikë ose juridikë, në përputhje me legjislacionin ose praktikën vendore, shoqatat, organizatat ose grupet e tyre;

1.24. **Pala e interesuar** – një apo me shumë persona fizikë ose juridikë të prekur apo të ndikuar ose kanë interes në vendimmarrjen mjedisore;

1.25. **Operatori** - personi fizik ose juridik përgjegjës për menaxhimin e mbeturinave të resurseve minerale, në përputhje me legjislacionin vendor, në të cilin kryhet menaxhimi i mbeturinave, duke përfshirë ruajtjen e përkohshme të mbeturinave si dhe fazat operacionale edhe pas mbylljes;

1.26. **Zotëruesi i mbeturinave** - prodhuesi i mbeturinave nga resurset minerale ose personi fizik apo juridik që është në posedim të tyre;

1.27. **Personi kompetent** - personi fizik i cili ka njohuritë dhe përvojën teknike për kryerjen e veprimtarisë, siç përcaktohet me ligjin në fuqi, për të kryer detyrat që rrjedhin nga ky ligj;

1.28. **Autoriteti kompetent** - autoriteti ose autoritetet përgjegjëse për kryerjen e detyrave që rrjedhin nga ky ligj;

1.29. **Vendndodhja/lokacioni** – pjesa e terrenit në një vend të veçantë gjeografik që është nën kontrollin e menaxhimit të një operatori;

1.30. **Ndryshim thelbësor** - një ndryshim në strukturën ose funksionimin e një impianti të mbeturinave që, sipas mendimit të autoritetit kompetent, mund të ketë efekte negative substanciale në shëndetin e njeriut dhe mjedisin;

1.31. **Terreni i eksploatimit / shfrytëzimit** - zonat në sipërfaqe ose nën sipërfaqen e tokës ku kryhet shfrytëzimi i burimeve minerale;

1.32. **Ministri** - Ministri i Ministrisë përkatëse për Mbrojtjen e Mjedisit;

1.33. **Ministria** - Ministria përkatëse për mbrojtjen e mjedisit.

KAPITULLI II KOMPETENCAT DHE PËRGJEGJËSITË

Neni 4 Dispozitat e përgjithshme dhe kërkesat

1. Ministria është autoriteti kompetent për menaxhimin e mbeturinave nga minierat.
2. Mbeturinat nga industritë nxjerrëse menaxhohen në një mënyrë që nuk paraqet rrezik për mjedisin dhe shëndetin e njeriut.
3. Mbeturinat nga industritë nxjerrëse menaxhohen pa përdorur procese ose metoda që mund

të dëmtojnë mjedisin dhe në veçanti pa rrezikuar ujin, ajrin, tokën, florën dhe faunën.

4. Mbeturinat nga industritë nxjerrëse menaxhohen pa shkaktuar zhurmë ose aroma të pakëndshme dhe pa ndikuar negativisht në peizazhin ose vendet me interes të veçantë.

5. Ndalohet braktisja, hedhja ose depozitimi i pakontrolluar i mbeturinave nga industritë nxjerrëse.

6. Menaxhimi i mbeturinave nga industritë nxjerrëse duhet të bazohet në parimet e menaxhimit të mbeturinave sipas dispozitave të Ligjit përkatës për Mbeturinat.

Neni 5

Përgjegjësitë dhe detyrat e Ministrisë dhe institucioneve të tjera relevante

1. Kompetencat e Ministrisë për zbatimin e dispozitave të këtij ligji janë:

1.1. Përkufizimi i politikave të përgjithshme, hartimi i Strategjisë, akteve ligjore që rregullojnë menaxhimin e mbeturinave dhe rregullimin e sektorit të menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse në Republikën e Kosovës;

1.2. Zbatimi i Strategjisë për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave në Republikën e Kosovës;

1.3. Hartimi i Planit Kombëtar të Menaxhimit të Mbeturinave nga Industritë Nxjerrëse sipas dispozitave të Ligjit përkatës për Mbeturina;

1.4. Lëshimi i lejeve për menaxhimin e mbeturinave të gjeneruara nga industritë nxjerrëse;

1.5. Lëshimin e lejeve për import, eksport dhe transit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse;

1.6. Sigurimi që lejet për menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të lëshohen në përputhje me dispozitat e këtij ligji;

1.7. Krijimi i një sistemi të dhënash dhe informacioni për menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse nga Agjencia Kosovare e Mbrojtjes së Mjedisit, në harmoni me legjislacionin mjedisor;

1.8. Hartimin e raporteve për menaxhimin e mbeturinave në Republikën e Kosovës nga Agjencia e Kosovës për Mbrojtjen e Mjedisit;

1.9. Lëshimi i lejes për asgjësimin ose trajtimin në vendndodhje, të mbeturinave nga industritë e nxjerrëse;

1.10. Mbulimi i shpenzimeve administrative dhe shpenzimeve për menaxhimin e mbeturinave të rrezikshme nga industritë nxjerrëse, pronari i të cilave nuk dihet, ose janë mbeturina të braktisura apo të mbyllura deri në datën e hyrjes në fuqi të këtij ligji;

1.11. Koordinimi me Ministrinë përkatëse për Punë të Brendshme dhe Ministrinë përkatëse për Zhvillim Ekonomik, në fushën e mbrojtjes së mjedisit nga fatkeqësitë natyrore për caktimin e anëtarëve nga Ministrinë në Komision për vlerësimin e situatës ose dëmeve eventuale të shkaktuara nga mbeturinat e industritë nxjerrëse të mineraleve;

1.12. Ushtron mbikëqyrjen dhe kontrollin e zbatimit të masave dhe aktiviteteve për menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve.

2. Në pajtim me dispozitat e këtij ligji, Policia e Republikës së Kosovës bashkëpunon me agjencitë

dhe organizatat e vendeve të tjera për identifikimin, luftimin dhe parandalimin e veprimeve të ndaluara dhe keqpërdorimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve.

3. Në bazë të dispozitave të këtij ligji, Dogana e Republikës së Kosovës kryen kontrollin, evidentimin dhe mbikëqyrjen e importit, eksportit dhe transitit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve dhe bashkëpunon me Ministrinë për këtë qëllim.

Neni 6

Masat që ndërmerren nga operatorët

1. Operatori merr masat e nevojshme për të parandaluar ose zvogëluar deri në kufijtë e lejuar të çdo ndikimi negativ në mjedis dhe në shëndetin e njeriut, që vjen si rezultat i menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse.

2. Masat e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni duhet të bazohen në teknikat më të mira të disponueshme, pa përkrahur përdorimin e ndonjë teknike ose teknologjie specifike, por duke marrë parasysh karakteristikat teknike të objektit të mbeturinave, vend ndodhjen gjeografike dhe kushtet mjedisore lokale.

KAPITULLI III PLANIFIKIMI

Neni 7

Plani për Menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve

1. Operatori harton planin e menaxhimit të mbeturinave për minimizimin, trajtimin, ripërpunimin dhe asgjësimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve, duke marrë parasysh parimin e zhvillimit të qëndrueshëm.

2. Objektivat e Planit për menaxhimin e mbeturinave janë:

2.1. Parandalimi apo reduktimi i prodhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve dhe dëmet e tyre, në veçanti duke marrë parasysh:

2.1.1. menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve në fazën e projektimit dhe në zgjedhjen e metodës së përdorur për nxjerrjen dhe trajtimin e mineraleve;

2.1.2. ndryshimet që mbeturinat nga industritë nxjerrëse të mineraleve mund të pësojnë gjatë nxjerrjes dhe rritjes së sipërfaqes si dhe ekspozimit të tyre ndaj kushteve mbi tokë;

2.1.3. hedhjen e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve pas nxjerrjes së mineralit gjatë gërmimit të pavlefshëm, për aq sa teknikisht dhe ekonomikisht është e realizueshme si dhe ekologjikisht e shëndoshë, në përputhje me standardet ekzistuese mjedisore dhe me kërkesat e këtij ligji;

2.1.4. vendosjen e shtresës së punueshme të dheut përsëri në vendin e gërmimit, pas mbylljes së objektit të mbeturinave ose nëse kjo nuk është praktikisht e realizueshme, ripërdorimin e shtresës së sipërme diku tjetër;

2.1.5. përdorimin e substancave më pak të rrezikshme për trajtimin e burimeve minerale.

2.2. Inkurajimi i rikuperimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve përmes riciklimit, apo ripërdorimit të mbeturinave të tilla, kur kjo nuk paraqet rrezik për mjedisin,

në përputhje me standardet ekzistuese mjedisore dhe me kërkesat e këtij ligji;

2.3. Sigurimi i depozitimit të sigurt të mbeturinave nga industritë nxjerrëse, duke filluar prej fazës së projektimit, menaxhimit dhe funksionimit të një objekti të mbeturinave dhe pas mbylljes së tij, si dhe zgjedhjen e një modeli i cili:

2.3.1. kërkon mbikëqyrje minimale dhe apo nëse është e mundur nuk kërkon fare monitorim, kontroll dhe menaxhim të objektit të mbyllur të mbeturinave;

2.3.2. parandalon ose së paku minimizon çdo efekt negativ afatgjatë, për shembull, që i atribuohet migrimit të ndotësve të ajrit ose ujit nga objekti i mbeturinave; dhe

2.3.3 siguron stabilitetin gjeo-teknik afatgjatë të çdo dige ose grumbuj të pìrgjeve, që ngrihen mbi sipërfaqen tokësore ekzistuese.

3. Plani i menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse duhet që së paku të përmbajë elementet e mëposhtme:

3.1. Kur është e aplikueshme, klasifikimi i propozuar për impiantin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve, të jetë në përputhje me kriteret e përcaktuara në Shtojcën 3 të këtij Ligji:

3.1.1. kur kërkohet një objekt për mbeturinat nga industritë nxjerrëse të mineraleve i Kategorisë A, është i nevojshëm edhe një dokument që tregon planin e parandalimit të aksidenteve të mëdha, sistemin e menaxhimit të sigurisë për zbatimin e tij dhe një plan të brendshëm emergjent që do të vihet në zbatim në përputhje me nenin 10 paragrafin 2 të këtij Ligji;

3.1.2. kur operatori konsideron se nuk kërkohet objekt i Mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve të Kategorisë A, duhet dhënë informacion i mjaftueshëm që e arsyeton këtë, duke përfshirë identifikimin e rreziqeve të mundshme të aksidentit.

3.2. Karakterizimin e mbeturinave në përputhje me Shtojcën 2 të këtij Ligji dhe një deklaratë të sasive të vlerësuara totale të mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve që do të prodhohen gjatë fazës operacionale;

3.3. Një përshkrim të operacionit që gjeneron mbeturina të tilla dhe të çdo trajtimi pasues të cilit i nënshtrohet;

3.4. Një përshkrim se si mjedisi dhe shëndeti i njeriut mund të ndikohen negativisht nga depozitimi i këtyre mbeturinave dhe masat parandaluese që duhet të ndërmerren për të minimizuar ndikimin e mjedisit gjatë operimit dhe pas mbylljes, duke përfshirë aspektet e përmendura në nenin 16, paragrafi 2. nënparagrafët 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.6, 2.7, dhe paragrafi 3 të këtij Ligji;

3.5. Procedurat e propozuara të kontrollit dhe monitorimit sipas nenit 15, kur është e zbatueshme, dhe neni 16 Paragrafi 2, nënparagrafi 2.5 të këtij Ligji;

3.6. Planin e propozuar për mbylljen, duke përfshirë rehabilitimin, procedurat pas mbylljes dhe monitorimin siç parashikohet në nenin 17 të këtij Ligji;

3.7. Masat për parandalimin e përkeqësimit të gjendjes së ujit në përputhje me Ligjin përkatës për Ujërat dhe për parandalimin ose minimizimin e ndotjes së ajrit dhe tokës sipas nenit 18 të këtij Ligji;

3.8. Një studim gjeoteknik i gjendjes së tokës/dheut që do të ndikohet nga objekti i mbeturinave;

- 3.9. Plani i menaxhimit të mbeturinave duhet të ofrojë informata të mjaftueshme për t'i mundësuar autoritetit kompetent të vlerësojë aftësinë e operatorit për të përmbushur objektivat e planit të menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve, siç përcaktohet në nëparagrafin 2 të këtij neni dhe detyrimet e tij sipas këtij ligji.
4. Autoriteti kompetent miraton planin e menaxhimit të mbeturinave për periudhë kohore prej pesë (5) vitesh, në bazë të procedurave të përcaktuara në nenin 7 dhe 8 të këtij Ligji si dhe monitoron zbatimin e tij.
5. Plani për menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve duhet të jetë në përputhje me Strategjinë për Menaxhimin e Integruar të Mbeturinave.

Neni 8

Shqyrtimi i Planit të Menaxhimit dhe Lejes

1. Operatori i'a bashkangjet planin e menaxhimit të mbeturinave për industritë nxjerrëse të mineraleve, dokumenteve tjera për marrjen e lejes.
2. Llojet e lejeve sipas kategorive të objekteve janë:
 - 2.1. Plani i Menaxhimit të Mbeturinave për industritë nxjerrëse të mineraleve për objektin e kategorisë A rishikohet në kuadër të procesit të Lejes së Integruar të Mjedisit sipas Ligjit përkatës për Parandalimin dhe Kontrollin e Integruar të Ndotjes;
 - 2.2. Plani i menaxhimit të mbeturinave për industrinë nxjerrëse për objektin që nuk i përket kategorisë A rishikohet në kuadrin e procesit të Lejes mjedisore sipas Ligjit përkatës për Mbrojtjen e Mjedisit.
3. Pas skadimit të periudhës së lejes së përcaktuar në paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni dhe jo më vonë se çdo 5 vjet, operatori duhet të shqyrtojë planin e menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve.
4. Plani i menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve ndryshohet sipas rastit, në rast të ndryshimeve thelbësore në funksionimin e impiantit të mbeturinave ose mbeturinave të depozituara. Për çdo ndryshim duhet të njoftohet autoriteti kompetent.

Neni 9

Plani i shfrytëzimit të burimeve minerale

Operatori i cili shfrytëzon burimet minerale dhe menaxhon pajisjet për trajtimin e mbeturinave inerte ose dheun e pa ndotur që rezulton nga shfrytëzimi i burimeve minerale, është i detyruar të hartojë Planin e Menaxhimit të Burimeve Minerale në përputhje me dispozitat e Ligjit përkatës për miniera dhe minerale bazuar në kushtet e veçanta të përcaktuara në legjislacionin për fushën minerale.

Neni 10

Parandalimi i aksidenteve të mëdha dhe informimi

1. Zbatimi i dispozitave të këtij neni për objektet e mbeturinave të Kategorisë A, bëhet sipas dispozitave të Ligjit për mbrojtjen e mjedisit.
2. Çdo operator, para se të filloj veprimtarinë e tij, duhet të hartojë një plan të parandalimit të aksidenteve të mëdha për menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve dhe të zbatojë një sistem të menaxhimit të sigurisë, në përputhje me elementet e paraqitura në Pjesën 1 të Shtojcës 1, të këtij Ligji, si dhe do të vërë në zbatim një plan të brendshëm të emergjencës, që specifikon masat që duhet të merren në vend-ngjarje në rast aksidenti.

3. Operatori siguron identifikimin e rreziqeve të aksidenteve të mëdha dhe karakteristikat e nevojshme inkorporohen në projektimin, ndërtimin, operimin dhe mirëmbajtjen, mbylljen e objektit si dhe veprimtaritë pas mbylljes së objektit të mbeturinave nga industrinë nxjerrëse të mineraleve me qëllim të parandalimit të aksidenteve të tilla, për të kufizuar pasojat e tyre për shëndetin e njeriut dhe / ose mjedisin, duke përfshirë çdo ndikim ndërkuftar.
4. Operatori emëron një menaxher sigurie përgjegjës për zbatimin dhe mbikëqyrjen periodike të planit të parandalimit të aksidenteve të mëdha.
5. Autoriteti kompetent harton planin e jashtëm të emergjencës, që specifikon masat që duhet të merren jashtë vend-ngjarjes, në rast aksidenti në objekt. Si pjesë e kërkesës për leje, operatori duhet t'i sigurojë autoritetit kompetent planin për aksidente për objektin, si dhe informacionin e nevojshëm për t'i mundësuar këtij të fundit të hartojë këtë plan.
6. Objektivat e planit të jashtëm emergjent të referuara në paragrafin 5 të këtij neni, janë si vijon:
- 6.1. Mbajtja nën kontroll të aksidenteve të mëdha dhe incidenteve tjera, në mënyrë që të minimizohen efektet e tyre dhe në veçanti të kufizohen dëmet për shëndetin e njeriut dhe mjedisin;
 - 6.2. Zbatimi i masave të nevojshme për mbrojtjen e shëndetit të njeriut dhe mjedisin nga efektet e aksidenteve të mëdha dhe incidenteve të tjera;
 - 6.3. Komunikimi i informacioneve të nevojshme për publikun dhe për shërbimet ose autoritetet përkatëse në zonë;
 - 6.4. Sigurimi i rehabilitimit, restaurimit dhe pastrimit të mjedisit pas një aksidenti të madh.
7. Në rastin e një aksidenti të rëndë, operatori menjëherë i siguron të gjitha informacionet e kërkuara për autoritetin kompetent, për të ndihmuar në minimizimin e pasojave për shëndetin e njeriut dhe për të vlerësuar dhe minimizuar shkallën aktuale ose të mundshme të dëmit mjedisor.
8. Autoriteti kompetent duhet t'i sigurojë publikut informata për përgatitjen ose rishikimin e planit të jashtëm të emergjencave që do të përpilohet në përputhje me Paragrafin 5 të këtij Neni. Për këtë qëllim, publiku i interesuar duhet të informohet për çdo propozim të tillë dhe informatat relevante duhet të jenë të qasshme. Ndër të tjera, duhet të informohen edhe në lidhje me të drejtën e pjesëmarrjes në procesin e vendimmarrjes me ç' rast publiku i interesuar mund t'i parashtrij komente dhe pyetje autoritetit kompetent.
9. Autoriteti kompetent shqyrton paraqitjen e komenteve brenda afateve të arsyeshme kohore nga publiku i interesuar, dhe të cilat komente do të merren parasysh në vendimin për Planin e jashtëm të emergjencës sipas paragrafit 5 të këtij neni.
10. Autoriteti kompetent duhet të ofrojë pa pagesë për publikun në fjalë informata lidhur me masat e sigurisë dhe për veprimin e kërkuar në rast aksidenti, që përmban të paktën elementet e renditura në Pjesën 2 të Shtojcës 1 të këtij Ligji. Ky informacion do të rishikohet çdo tri (3) vjet dhe kur është e nevojshme të përditësohet.

KAPITULLI IV LEJET E MJEDISIT DHE DISPOZITA TË TJERA

Neni 11 Aplikimi për leje

1. Objekti për menaxhimin e mbeturinave nuk lejohet të operojë pa lejen e dhënë nga autoriteti kompetent. Leja mjedisore e integruar ose leja mjedisore lëshohet nga Ministria.

2. Kërkesa për Leje të Integruar Mjedisore duhet të përmbajë informata sipas Ligjit përkatës për Parandalimin e Integruar të Ndotjes dhe Kontrollit.
3. Kërkesa për leje mjedisi duhet të përmbajë informacionet e përcaktuara me Ligjin përkatës për Mbrojtjen e Mjedisit.
4. Kërkesat sipas paragrafëve 2 dhe 3 të këtij neni duhet të përmbajnë të paktën:
 - 4.1. Identitetin e operatorit;
 - 4.2. Vendndodhjen e propozuar për objektin e mbeturinave nga resurset minerare, duke përfshirë çdo vendndodhje alternative;
 - 4.3. Planin e menaxhimit të mbeturinave nga resurset minerare sipas nenit 7 të këtij Ligji;
 - 4.4. Aranzhimet adekuate me anë të një garancie financiare ose ekuivalente, siç kërkohet nga Neni 19 i këtij Ligji;
 - 4.5. Vendimi për miratimin e vlerësimit të ndikimit në mjedis.
5. Operatorët për menaxhimin e mbeturinave të resurseve minerale që nuk mund të kategorizohen të posedojnë leje të integruar mjedisore duhet të pajisën me leje për menaxhimin e mbeturinave të tilla sipas dispozitave të paragrafit 4 të këtij neni.
6. Leja për menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse lëshohet nga ministria në pajtim me dispozitat e ligjit përkatës për mbeturinat.

Neni 12 **Përmbajtja e lejes**

1. Autoriteti kompetent lëshon lejen vetëm nëse:
 - 1.1. Operatori është në përputhje me kërkesat përkatëse të këtij ligji;
 - 1.2. Menaxhimi i mbeturinave nuk është në konflikt të drejtpërdrejtë ose nuk ndërhyr në zbatimin e planit përkatës të menaxhimit të mbeturinave ose planeve të referuara në dispozitat e Ligjit për Mbeturina.
2. Lejet sipas Nenit 11 të këtij ligji përmbajnë:
 - 2.1. Kategorinë e objektit;
 - 2.2. Llojet e mbeturinave që duhet të trajtohen;
 - 2.3. Sasinë e përafërt të mbeturinave për metër kub/ton, e cila do të dorëzohet në impiant;
 - 2.4. Metodën e trajtimit të mbeturinave dhe metodat e kontrollit të përbërjes së mbeturinave;
 - 2.5. Procedurën për mbikëqyrjen e punës dhe mirëmbajtjen e objektit;
 - 2.6. Dispozitat për informacion dhe raportim mbi punën e objektit tek autoriteti kompetent;
 - 2.7. Kërkesat që operatori duhet të përmbushë për t'iu qasur procedurës për mbylljen e objektit dhe dispozitave për parandalimin e ndikimit negativ mjedisor nga objekti pas mbylljes;
 - 2.8. Afatin brenda të cilit operatori i objektit duhet të dorëzojë dokumentacionin për

mbyllet e objektit tek autoriteti kompetent, në përputhje me dispozitat e nenit 17 të këtij ligji;

2.9. Shumën e garancisë financiare në përputhje me dispozitat e nenit 19 të këtij ligji.

3. Kushtet e lejes do të përditësohen në rastet e mëposhtme:

3.1. Ku ka ndryshime thelbësore në funksionimin e impiantit të mbeturinave ose mbeturinave të depozituara;

3.2. Në bazë të rezultateve të monitorimit të raportuara nga operatori në pajtim me nenin 16 paragrafi 4 të këtij ligji ose inspektimeve të kryera në pajtim me nenin 24 të këtij ligji;

3.3. Në rast të ndryshimeve thelbësore në teknikat më të mira në dispozicion, në përputhje me dispozitat e Ligjit përkatës për Parandalimin e Integruar të Ndotjes dhe Kontrollin.

4. Një kopje e lejes duhet t'i dërgohet:

4.1. Inspektoratit të Mjedisit;

4.2. Agjencisë për Mbrojtjen e Mjedisit;

4.3. Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale.

Neni 13 **Pjesëmarrja e publikut**

1. Autoriteti kompetent siguron pjesëmarrjen e publikut në procesin e lëshimit ose ndryshimit të lejeve, në përputhje me dispozitat që përcaktojnë informacionin dhe pjesëmarrjen e publikut në fjalë për çështjet mjedisore, të përcaktuara në ligjin përkatës për mbrojtjen e mjedisit.

2. Publiku i interesuar në përputhje me paragrafin 1 të këtij neni dhe dispozitat e tjera të këtij ligji, informohet për çështjet e mëposhtme në fillim të procedurës për dhënien e lejes, ose të paktën, sapo informacioni të sigurohet sipas:

2.1. Paraqitjes së një kërkesë për leje;

2.2. Kur është e aplikueshme, fakti që një vendim në lidhje me një leje aplikimi, është subjekt i konsultimit me një shtet tjetër, sipas nenit 20 të këtij Ligji;

2.3. Shenimeve nga autoritetet kompetente përgjegjëse për marrjen e vendimit, ato nga të cilat mund të merren informatat relevante, ato për të cilat mund të paraqiten komente ose pyetje dhe detajet e afatit kohor për transmetimin e komenteve ose pyetjeve;

2.4. Të gjitha të dhënat e tjera në përputhje me dispozitat e mbrojtjes së mjedisit nga autoriteti kompetent që lidhen me lëshimin ose modifikimin e lejes;

2.5. Natyrës së vendimeve të mundshme;

2.6. Aty ku është e mundur, detajet që kanë të bëjnë me një propozim për azhurnimin e lejes ose kushteve të lejes;

2.7. Një treguesi për vendin, kohën dhe ose për mjetet me të cilat informacioni përkatës do të vihet në dispozicion.

3. Autoriteti kompetent duhet të ndërmarrë masat e duhura për të siguruar që publiku të informohet, në përputhje me paragrafin 2 të këtij neni, lidhur me përditësimin e kushteve të

lejes sipas paragrafit 3 të nenit 12 të këtij Ligji.

4. Publiku i interesuar ka të drejtë t'i shprehë komentet dhe mendimet autoritetit kompetent përpara se të merret vendimi.

5. Rezultatet e konsultimeve të mbajtura sipas këtij neni do të merren parasysh në marrjen e vendimit.

6. Pas marrjes së vendimit, autoriteti kompetent, në përputhje me procedurat e duhura, duhet t'i bëjë të disponueshme për publikun këto informacione:

6.1. Përmbajtjen e vendimit, duke përfshirë një kopje të lejes;

6.2. Arsyet dhe konsideratat mbi të cilat bazohet vendimi.

Neni 14

Sistemi i klasifikimit për objektet e mbeturinave

1. Operatori do të klasifikoj një impiant të mbeturinave si kategoria A, në përputhje me kriteret e përcaktuara në Shtojcës 3 të këtij Ligji.

2. Autoriteti kompetent mund të modifikojë klasifikimin e një objekti edhe nëse nuk ka ndonjë nga kushtet e Shtojcës 3 të këtij Ligji.

Neni 15

Mbushja e vendeve të gërmuara

1. Kur mbeturinat nga nxjerrja e mineraleve, të krijuara gjatë mihjes sipërfaqësore ose nëntokësore, vendosen në pusët e gërmuara, me qëllim rehabilitimi dhe ndërtimi, Operatori ndërmerr masat e duhura, me qëllim që:

1.1. Të siguroj stabilitetin e mbeturinave nxjerrëse në përputhje me nenin 16 paragrafin 2 të këtij Ligji;

1.2. Të parandaloj ndotjen e tokës, ujit sipërfaqësor dhe ujërave nëntokësore në përputhje me paragrafët 1, 3 dhe 5 të Nenit 18 të këtij Ligji;

1.3. Të siguroj monitorimin e mbeturinave nxjerrëse dhe gërmimet e ngurta në përputhje, me paragrafët 4 dhe 5 të nenit 17 të këtij Ligji.

2. Ndalohet vendosja e mbeturinave nxjerrëse dhe mbeturinave të tjera në boshllëqet, hendeqet dhe gropat e gërmimit, nëse kjo nuk është lejuar nga autoriteti kompetent.

3. Përjashtimet nga dispozitat e përcaktuara në paragrafin 2, të këtij neni, janë zonat e shfrytëzuara të cilat janë deponi të mbeturinave dhe të cilat janë të licencuara për menaxhimin e mbeturinave në pajtim me dispozitat përkatëse të Ligjit për Mbeturina.

Neni 16

Ndërtimi dhe menaxhimi i objekteve të mbeturinave

1. Operatori duhet të emëroj personin përgjegjës i cili do të menaxhojë mbeturinat nga resurset minerare në objektin e caktuar.

2. Për ndërtimin e një impianti të ri të mbeturinave ose modifikimin e një impianti ekzistues të mbeturinave, operatori duhet të sigurojë që:

2.1. Objekti i mbeturinave të vendoset në mënyrë të përshtatshme, duke marrë parasysh

obligimet shtetërore që lidhen me zonat e mbrojtura dhe faktorët gjeologjikë, hidrologjikë, hidrogeologjikë, sizmike dhe gjeoteknike;

2.2. Objekti i mbeturinave duhet të projektohet në mënyrë që të plotësojë kushtet në perspektivat afatshkurtra dhe afatgjata të domosdoshme për të parandaluar ndotjen e tokës, ajrit, ujërave nëntokësore ose ujërave sipërfaqësore, në veçanti të plotësojë kushtet e menaxhimit dhe mbrojtjes së ujit nga ndotja;

2.3. Objekti i mbeturinave duhet të projektohet në mënyrë që të sigurojë grumbullimin efikas të ujërave të ndotura dhe rrjedhjeve të tyre, si dhe kur kërkohet nga leja, edhe zvogëlimin e erozionit të shkaktuar nga uji ose era, duke përdorur teknikat më të mira të mundshme;

2.4. Objekti i mbeturinave duhet konstruktuar, menaxhuar dhe mirëmbajtur në mënyrë të përshtatshme për të siguruar stabilitetin e tij fizik dhe për të parandaluar ndotjen ose kontaminimin e tokës, ajrit, ujërave sipërfaqësore dhe ujërave nëntokësore në perspektivat afatshkurtra dhe afatgjata, si dhe minimizohen dëmet në natyrë sa më shumë të jetë e mundur;

2.5. Të ekzistojnë plane dhe aranzhime të përshtatshme për monitorimin dhe inspektimin e rregullt të objektit të mbeturinave nga personat kompetent dhe për ndërmarrjen e veprimeve në rast të rezultateve që tregojnë paqëndrueshmëri ose ndotje të ujit apo tokës;

2.6. Të bëhen rregullime të përshtatshme për rehabilitimin e tokës dhe mbylljen e objektit të mbeturinave;

2.7. Të bëhen rregullime të përshtatshme për fazën pas mbylljes së objektit të mbeturinave.

3. Operatori mban regjistrimet e monitorimit dhe inspektimeve të përmendura në nënparagrafin 2.5 të këtij neni, së bashku me dokumentacionin e lejes për të siguruar dorëzimin e duhur të informacionit, veçanërisht në rast të ndryshimit të operatorit.

4. Operatori duhet që pa vonesa të paarsyeshme dhe në çdo rast jo më vonë se 48 orë, pas kësaj, të njoftojë autoritetin kompetent për çdo ngjarje që ka gjasa të ndikojë në stabilitetin e impiantit të mbeturinave dhe çdo efekt mjedisor negativ të dukshëm, të zbuluar nga procedurat e kontrollit dhe monitorimit të objektit të mbeturinave. Operatori duhet të zbatojë planin e brendshëm të emergjencës, aty ku është e aplikueshme, dhe të ndjekë çdo udhëzim tjetër nga autoriteti kompetent lidhur me masat korigjuese që duhet të ndërmerren. Operatori duhet të bartë kostot e masave që do të ndërmerren.

5. Bazuar në të dhënat e grumbulluara dhe të gjitha rezultatet e monitorimit, Operatori duhet të raportojë të paktën një herë në vit tek autoritetet kompetente, me qëllim të demonstrimit të pajtueshmërisë me kushtet e lejes, shtuarjen e njohurive për mbeturinat dhe menaxhimin e objektit të mbeturinave.

6. Nëse është e nevojshme, autoriteti kompetent mund të kërkojë nga operatori raportin mbi mbikëqyrjen e objektit më shpesh se një herë në vit.

7. Autoriteti kompetent mund të vendosë që vlerësimi i raportit të kryhet nga ekspertë të pavarur, ndërsa kostoja e shpenzimeve të vlerësimit do të mbulohej nga operatori, në rast se vërtetohet se raporti nuk plotëson kushtet sipas këtij ligji dhe përmban të dhënat jo kredibile për veprimtarinë që zhvillohet nga operatori.

Neni 17

Procedurat e mbylljes dhe pas mbylljes së objekteve të mbeturinave

1. Autoriteti kompetent vendos për mbylljen e një objekti, sipas dispozitave të paragrafëve të mëposhtëm.

2. Për një impiant të mbeturinave operatori fillon procedurën e mbylljes, vetëm nëse plotësohet njëra nga kushtet e mëposhtme:

2.1. Kur kushtet përkatëse të deklaruara në leje janë plotësuar;

2.2. Kur autorizimi jepet nga autoriteti kompetent, me kërkesën e operatorit;

2.3. Kur autoriteti kompetent lëshon një vendim të arsyetuar që objekti nuk i plotëson kushtet e përcaktuara në leje;

2.4. Kur operatori nuk pajtohet me vendimin e Inspektoratit të Mjedisit.

3. Para mbylljes së objektit, Inspektorati i Mjedisit:

3.1. Kryen një inspektim përfundimtar në terren;

3.2. Vlerëson të gjitha raportet e dorëzuara nga operatori;

3.3. Vërteton se toka e prekur nga objekti i mbeturinave është rehabilituar.

4. Pas procedurave nga nënparagrafët 3.1, 3.2. dhe 3.3 të këtij neni, autoriteti kompetent i komunikon operatorit miratimin e tij për mbylljen e objektit.

5. Ky miratim, në asnjë mënyrë nuk do të zvogëlojë detyrimet e operatorit në kushtet e lejes ose në ndonjë mënyrë tjetër ligjore.

6. Operatori është përgjegjës për masat e mirëmbajtjes, monitorimit, kontrollit dhe masave korigjuese në fazën pas mbylljes, për atë kohë sa mund të kërkohej nga autoriteti kompetent, duke marrë parasysh natyrën dhe kohëzgjatjen e rrezikut, autoriteti vendos të marrë përsipër detyra të tilla nga operatori, pasi një impiant i mbeturinave është mbyllur përfundimisht dhe pa paragjykuar dispozitat –për detyrimet dhe përgjegjësitë për ndotjen e mjedisit të përcaktuar me legjislacionin përkatës mjedisor.

7. Kur konsiderohet e nevojshme nga autoriteti përgjegjës, për të përmbushur kërkesat relevante mjedisore të përcaktuara nga legjislacioni përkatës pas mbylljes së objektit të mbeturinave, operatori duhet, ndër tjera, të kontrollojë stabilitetin fizik dhe kimik të objektit dhe të zvogëlojë çfarëdo efekti ambiental negativ, sidomos për ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore, duke siguruar që:

7.1. Të gjitha strukturat që i përkasin objektit monitorohen dhe ruhen, me aparatet e kontrollit dhe matjeve që gjithmonë janë të gatshme për përdorim;

7.2. Kanalet vërshuese dhe derdhjet prej tyre të mbahen të pastra dhe të lira.

8. Pas mbylljes së një impianti të mbeturinave, operatori, pa vonesë, do të njoftojë autoritetin kompetent për çdo ngjarje ose zhvillim që ka gjasa të ndikojë në stabilitetin e objektit të mbeturinave dhe çdo efekti domethënës negativ mjedisor të zbuluar nga procedurat përkatëse të kontrollit dhe monitorimit. Operatori duhet të zbatojë planin e brendshëm të emergjencës, aty ku është e aplikueshme, dhe të ndjekë çdo udhëzim tjetër nga autoriteti kompetent lidhur me masat korigjuese që duhen ndërmarrë.

9. Operatori do të mbartë kostot e masave që do të ndërmerren.

10. Në rastet dhe në një frekuencë që përcaktohet nga autoriteti kompetent, operatori duhet të raportojë, në bazë të të dhënave të grumbulluara, të gjitha rezultatet e monitorimit tek autoritetet kompetente, me qëllim të demonstrimit të pajtueshmërisë me kushtet e lejes dhe rritjes së njohurive për mbeturinat dhe objektin e mbeturinave.

Neni 18

Parandalimi i përkeqësimit të gjendjes së ujit, ajrit dhe ndotjes së tokës

1. Autoriteti kompetent siguron që operatori të marrë masat e nevojshme për të përmbushur standardet mjedisore, në veçanti për të parandaluar ndotjen, në përputhje me Ligjin përkatës për Ujërat, si në vijim:

1.1. Vlerësimin e potencialit gjenerues të rrjedhjes, duke përfshirë përmbajtjen e ndotësve të rrjedhjes, të mbeturinave të depozituara gjatë fazës operacionale dhe pas mbylljes së objektit të mbeturinave si dhe përcaktimin e bilancit të ujit në objektin e mbeturinave;

1.2. Parandalimin e ndotjes nga mbeturinat ose minimizimin e gjenerimit të ujërave të zeza dhe ujërave sipërfaqësore dhe ujërave nëntokësore dhe tokës;

1.3. Mbledhjen dhe trajtimin e ujërave të ndotura dhe kullimit nga objekti i mbeturinave, në përputhje me standardin e duhur të kërkuar për shkarkimin e tyre.

2. Autoriteti kompetent duhet të sigurojë që operatori ka ndërmarrë masat e duhura për të parandaluar ose reduktuar emetimet e pluhurit dhe gazit.

3. Kur mbeturinat nga industritë nxjerrëse, qofshin në formë të ngurtë, të lëngët ose në një formë përzierje, depozitohen në çdo trup ujour, përveç trupit ujour që është ndërtuar për qëllimin e depozitimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse, duhet të respektohen të gjitha dispozitat për menaxhimin dhe mbrojtjen e ujërave nga ndotja, sipas legjislacioni përkatës për ujërat.

4. Kur mbeturinat nga industritë e nxjerrëse kthehen në vendet e mihjes, prej ku janë nxjerr, qoftë përmes mihjes sipërfaqësore ose nëntokësore, të cilat potencialisht mund të përmythen gjatë vërshimeve, operatori duhet të marrë masat e nevojshme pas mbylljes së objektit të mbeturinave, me qëllim për të parandaluar ose minimizuar ndotjen e ujit dhe ndotjen e tokës, në përputhje me paragrafit 1 dhe 3, të këtij neni. Operatori do të siguroj informacionet e nevojshëm në përputhje me obligimet nga legjislacioni përkatës mjedisor dhe dispozitave të ligjit përkatës për ujërat.

5. Në rastin e një pellgu që përfshin praninë e cianureve, operatori duhet të sigurojë që përqendrimi i cianurit të zbrërthyer në acid të dobët në pellg të reduktohet në nivelin më të ulët të mundshëm duke përdorur teknikat më të mira në dispozicion.

6. Nëse autoriteti kompetent e kërkon që këto kufij përqendrimi nuk duhet të ulën më tej, atëherë operatori duhet të demonstrojë masat e nevojshme nëpërmjet një vlerësimi të rrezikut duke marr parasysh kushtet specifike të terrenit.

7. Kriteret, vlerat kufitare lidhur me përqendrimin e cianurit, të acidit të zbrërthyeshem dhe të aciditetit në pellg, si dhe afatet e përmbushjes së kriterëve të caktuara, përcaktohen me akt nënligjore nga Ministria.

Neni 19

Garancia Financiare

1. Para fillimit të çdo veprimtarie që përfshin akumulimin ose depozitimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse, autoriteti kompetent kërkon nga operatori një garancion financiar në mënyrë që:

1.1. Të përmbushen të gjitha detyrimet sipas lejes së lëshuar në pajtim me këtë ligj, duke përfshirë edhe dispozitat e pas-mbylljes së objektit të mbeturinave;

1.2. Të sigurohet se operatori ka fonde të disponueshme në çdo kohë të caktuar, për rehabilitimin e tokës të influencuar nga objekti i mbeturinave, të kërkuar në lejen sipas nenit

11 të këtij ligji, dhe siç përshkruhet në planin e menaxhimit të mbeturinave të përcaktuar sipas nenit 7 të këtij ligji.

2. Llogaritja e garancisë sipas paragrafit 1 të këtij neni duhet të bëhet në bazë të:

2.1. Ndikimit të mundshëm mjedisor të objektit të mbeturinave, duke marrë parasysh në veçanti kategorinë e objektit të mbeturinave, karakteristikat e mbeturinave dhe përdorimin e ardhshëm të tokës së rehabilituar;

2.2. Supozimit se palët e treta të pavarura dhe me kualifikim të përshtatshëm, do të vlerësojnë dhe do të kryejnë çdo punë të nevojshme për rehabilitim.

3. Shuma e garancisë rregullohet periodikisht në përputhje me çdo aktivitet rehabilitimi që nevojitet për t'u kryer në tokën e prekur nga objekti i mbeturinave, siç përshkruhet në planin e menaxhimit të mbeturinave të përcaktuar sipas nenit 7 të këtij ligji dhe të kërkuar nga leja sipas nenit 11 të këtij ligji.

4. Kur autoriteti kompetent miraton mbylljen në pajtim me nenin 17, paragrafin 3 të këtij ligji, ai duhet t'i sigurojë operatorit një deklaratë me shkrim për lirin e tij nga obligimi i garancisë nga paragrafi 1, i këtij neni, me përjashtim të detyrimeve të pas-mbylljes së objektit, referuar në nenin 17, paragrafi 4, të këtij ligji.

5. Në rastet e aplikimit për shfrytëzim të resurseve minerale, me qëllim të shmangies së kërkesës për garancion të dyfishtë, ministria në bashkëpunim me Ministrinë e Ekonomisë dhe Komisionin e Pavarur të Minierave, përcakton me akt nënligjor përmbajtjen e garancionit financiar, mënyrën dhe metodologjinë e përlllogaritjes së vlerës financiare të garancionit, kthimin e mjeteve financiare, inkasimin e tyre, sipas dispozitave të legjislacionit në fuqi për miniera dhe dispozitave të legjislacionit në fuqi për mjedisin.

Neni 20 **Efektet ndërkufitare**

1. Në rast se autoriteti kompetent është në dijeni se operimi i një impianti të mbeturinave të kategorisë A, ka të ngjarë të ketë efekte të konsiderueshme negative në mjedis apo rrezik të konsiderueshëm për shëndetin e njeriut në një shtet tjetër fqinjë; ose kur një shtet fqinj mund të rrezikohet nga këto ndikime negative, atëherë autoriteti kompetent duhet të përcjellë informacionin e dhënë tek shteti tjetër në të njëjtën kohë kur e vendos atë në dispozicion të shtetasve të Kosovës, në pajtim me nenin 11 dhe nenin 12 të këtij ligji;

1.1. Informacioni i tillë do të shërbejë si bazë për çdo konsultim të nevojshëm në kuadër të marrëdhënieve dypalëshe midis Kosovës dhe shtetit tjetër në baza reciproke dhe ekuivalente.

2. Brenda kuadrit të marrëdhënieve dypalëshe, Republika e Kosovës dhe shteti i interesuar do të sigurojnë që në rastet e përmendura në paragrafin 1 të këtij neni, kërkesat të vihen në dispozicion edhe për një periudhë të përshtatshme për publikun që ka gjasa të jetë i ndikuar, në mënyrë që ata të kenë të drejtën të japin opinionet e tyre lidhur me këtë, para se autoriteti kompetent të marrë vendimin e tij.

3. Në rast të një aksidenti që përfshin një impiant të mbeturinave, siç referohet në paragrafin 1 të këtij neni, informacioni i dhënë nga operatori tek autoriteti kompetent në pajtim me paragrafin 6 të nenit 10 të këtij ligji i dërgohet menjëherë shtetit tjetër i cili ka gjasa se mund të preket nga ndikimet negative, për të ndihmuar në minimizimin e pasojave të aksidentit për shëndetin e njeriut dhe për të vlerësuar dhe minimizuar shkallën e dëmit aktual ose potencial mjedisor.

Neni 21

Regjistri i objekteve operative

1. Ministria përkatëse për Mbrojtjen e Mjedisit duhet të mbajë një regjistrë të objekteve operative të menaxhimit të mbeturinave nga industrië nxjerrëse.
2. Të dhënat e regjistrit të përmendur në Paragrafin 1 të këtij Neni do të vihen në dispozicion të publikut dhe palëve të interesuara.
3. Pjesë përbërëse të regjistrit janë:
 - 3.1. Plani i menaxhimit të mbeturinave;
 - 3.2. Lejet e lëshuara për punën e objektit;
 - 3.3. Të dhënat mbi objektin si:
 - 3.3.1. vendndodhja;
 - 3.3.2. emri i operatorit;
 - 3.3.3. kapaciteti i mbeturinave;
 - 3.3.4. lloji i mbeturinave;
 - 3.3.5. kohëzgjatja e operimit.

Neni 22

Inventarizimi i objekteve të vjetra dhe të mbyllura

1. Autoriteti kompetent do të krijoj një inventar duke përfshirë objektet e braktisura të mbeturinave, të vendosura në Republikën e Kosovës, të cilat kanë ndikime negative serioze në mjedis, ose që në periudha afat-shkurtra ose afat -mesme mund të kenë potencialin e një kërcënimi serioz për shëndetin e njeriut ose mjedisin.
2. Inventari do të përfundohet deri më 31 dhjetor 2023.
3. Inventari duhet të përditësohet periodikisht (jo më vonë se çdo 3 vjet).
4. Inventari do të vihet në dispozicion të publikut.

KAPITULLI V

MBIKËQYRJA

Neni 23

Mbikëqyrja administrative

Mbikëqyrja administrative për zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe të dispozitave të nxjerra në bazë të tij, bëhet nga ministria.

Neni 24

Inspektimet

1. Para fillimit të operacioneve të depozitimit dhe në intervale të rregullta pas kësaj, duke përfshirë fazën pas mbylljes, autoriteti kompetent duhet të inspektojë çdo impiant të mbeturinave sipas nenit 11 të këtij ligji, me qëllim që të sigurohet se ajo është në përputhje me kushtet përkatëse të lejes.

2. Operatori mban të dhëna të përditësuara për të gjitha operacionet e menaxhimit të mbeturinave dhe i vë ato në dispozicion për inspektimin e autoritetit kompetent dhe për të siguruar, që në rast të ndryshimit të operatorit gjatë menaxhimit të një impianti të mbeturinave, të ekzistoj një transferim i duhur i informacioneve dhe i të dhënave relevante të azhurnuara në lidhje me objektin e mbeturinave.

KAPITULLI VI DISPOZITAT NDËSHKIMORE

Neni 25 Veprat penale

Inspektorët obligohen për të ushtruar kallëzim penal sipas dispozitave të Kodit Penal të Republikës së Kosovës, kur gjatë punës së tyre hasin veprime të cilat dyshohet se kanë elemente të veprës penale të kësaj fushe.

Neni 26 Përcaktimi i masës kundërvajtëse

1. Në bazë të këtij ligji, të drejtën e shqiptimit të gjobave për kundërvajtje, e ka Inspektorati mjedisor.

2. Për shkeljet e dispozitave të këtij Ligji, dhe të akteve nënligjore, personat juridikë dënohen për kundërvajtje me gjobë e cila nuk mund të jetë më pak se pesëqind (500) euro, dhe jo më shumë se dyzetmijë (40.000) euro, për këto raste:

2.1. Nëse mbeturinat nga industritë nxjerrëse nuk menaxhohen në atë mënyrë që mos të paraqet rrezik për mjedisin dhe shëndetin e njeriut sipas paragrafit 2, të nenit 4, të këtij ligji;

2.2. Nëse mbeturinat nga industritë nxjerrëse menaxhohen duke përdorur proceset ose metodat që mund të dëmtojnë mjedisin dhe në veçanti rrezikojnë ujin, ajrin, tokën, florën dhe faunën, sipas paragrafit 3 të nenit 4 të këtij ligji;

2.3. Nëse mbeturinat nga industritë nxjerrëse menaxhohen duke shkaktuar zhurmë ose aroma të pakëndshme dhe duke ndikuar negativisht në peizazhin ose vendet me interes të veçantë, sipas paragrafit 4 të nenit 4 të këtij ligji;

2.4. Nëse bëhet braktisja, hedhja ose depozitimi i pakontrolluar i mbeturinave nga industritë nxjerrëse sipas paragrafit 5 të nenit 4 të këtij ligji;

2.5. Nëse operatori nuk ndërmerr masat e nevojshme për të parandaluar ose zvogëluar deri në kufijtë e lejuar çdo ndikim negativ në mjedis dhe në shëndetin e njeriut, që vjen si rezultat i menaxhimit të mbeturinave nga industritë nxjerrëse, sipas paragrafit 1 të nenit 6 të këtij ligji;

2.6. Nëse operatorët nuk hartojnë planin për menaxhimin e mbeturinave, për minimizimin, trajtimin, rikuperimin dhe asgjësimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve sipas paragrafit 1 të nenit 7 të këtij ligji;

2.7. Nëse operatori, para se të filloj veprimtarinë e tij, nuk harton një plan të parandalimit të aksidenteve të mëdha për menaxhimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse të mineraleve dhe të zbatojë një sistem të menaxhimit të sigurisë sipas paragrafit 2 të nenit 10 të këtij ligji;

2.8. Nëse operatori do të klasifikoj një impiant të mbeturinave si kategoria A, në përputhje

- me kriteret e përcaktuara në Shtojcën 3 të këtij ligji, sipas paragrafit 1 të nenit 14 të këtij ligji;
- 2.9. Nëse mbeturinat nga nxjerrja e mineraleve, te krijuara gjatë mihjes sipërfaqësor ose nëntokësor, vendosen në pusët e gërmuara, me qëllim rehabilitimi dhe ndërtimi, operatori nuk merr masat e duhura për të përmbushur kërkesat e nënparagrafit 1.1, 1.2 dhe 1.3 paragrafi 1 i nenit 15;
- 2.10. Nëse nuk respektohet ndalesa e deponimit të mbeturinave të nxjerrjes dhe mbeturinave të tjera në boshllëqet, hendeqet, gropat e gërmimit deri sa nuk është lejuar nga autoriteti kompetent sipas paragrafit 2 të nenit 15 të këtij ligji;
- 2.11. Nëse operatori nuk plotëson ndonjërin nga obligimet që dalin sipas dispozitave të neni 16, të këtij ligji;
- 2.12. Nëse operatori nuk plotëson ndonjërin nga obligimet që dalin sipas dispozitave të nenit 17 dhe 18 të këtij ligji;
- 2.13. Nëse operatori nuk siguron zbatimin e kushteve të përcaktuara për sigurimin financiar që përfshin akumulimin ose depozitimin e mbeturinave nga industritë nxjerrëse, sipas nën paragrafëve 1.1 dhe 1.2. të paragrafit 1 të nenit 19 të këtij Ligji.
3. Për shkeljet e dispozitave të këtij ligji, personi fizik dhe personi përgjegjës i personit juridik dënohen me gjobë për kundërvajtje, në vlerë prej tridhjetë (30) deri në dymijë (2000) euro.
4. Për shkeljet e dispozitave të këtij ligji, personi që zhvillon biznes individual ndëshkohet për kundërvajtje, me gjobë, në vlerë prej dyqind (200) deri në pesëmijë (5000) euro.
5. Sendet që janë përdorë ose kanë qenë të destinuara për kryerjen e kundërvajtjes gjatë zhvillimit të çfarëdo aktiviteti gjatë të cilit kryen shkeljet e dispozitave të këtij ligji, ose sendet që kanë lidhje me kundërvajtjen e bërë, sekuestrohen dhe konfiskohen, nëse janë pronë e personit që kryen kundërvajtjen.
6. Në rast të shkeljes së dispozitave të këtij ligji, gjobat duhet të jenë efektive, proporcionale dhe bindëse dhe ndëshkimi bëhet edhe me pezullim apo mbyllje të veprimtarisë.
7. Personi ndaj të cilit shqiptohet ndëshkimi me gjobë është i detyruar që të bëjë pagesën në afat prej pesëmbëdhjetë (15) ditësh nga dita e shqiptimit të gjobës.
8. Nëse personi paguan gjobën në afat sipas paragrafit 7 të këtij neni, i njëjti paguan vetëm gjysmën (50%) e shumës së gjobës së shqiptuar.
9. Dëshmia e pagesës së gjobës i paraqitet autoritetit kompetent që ka shqiptuar gjobën.
10. Nëse personi nuk e paguan gjobën sipas afatit të përcaktuar në paragrafit 7 të këtij neni ose nuk parashtron kundërshtim brenda afatit prej tetë (8) ditësh, do të zbatohet përmbarimi i detyrueshëm në pajtim me dispozitat e ligjit përkatës për procedurën përmbarimore.

Neni 27 **Ankesa**

1. Inspektori nxjerr vendim në rastet e marrjes së masave për urdhëresa dhe ndalesa.
2. Kundër vendimit të inspektorit mund të parashtrahet ankesë sipas dispozitave të Ligjit për Procedurën e Përgjithshme Administrative.
3. Ministria e shqyrton dhe vendos lidhur me ankesat.

Neni 28

Zbatimi i ligjit për procedurën e përgjithshme administrative

Nëse me këtë ligj nuk përcaktohet ndryshe, atëherë zbatohen dispozitat e ligjit përkatës për procedurën e përgjithshme administrative.

KAPITULLI VII

DISPOZITA KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 29

Harmonizimi me dispozitat e ligjit

Përveç nëse parashihet ndryshe me këtë ligj, brenda një (1) viti nga hyrja e tij në fuqi, personat fizikë dhe juridikë duhet t'i harmonizojnë veprimtaritë e tyre me dispozitat e këtij ligji.

Neni 30

Shfuqizimi

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet Udhëzimi Administrativ Nr. 21/2014 për Menaxhimin e Mbeturinave nga Industria Ekstraktive dhe Minierave.

Neni 31

Aktet nënligjore

Brenda një (1) viti nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji, Qeveria dhe Ministria nxjerrin aktet nënligjore të nevojshme për zbatimin e këtij ligji.

Neni 32

Shtojcat e këtij ligjit

1. Shtojcat 1, 2 dhe 3 janë pjesë përbërëse e këtij ligji:

1.1. **SHTOJCA 1:** Plani për parandalimin e aksidenteve të mëdha dhe informacioni që duhet t'i komunikohet publikut të interesuar;

1.2. **SHTOJCA 2:** Karakterizimi i mbeturinave;

1.3. **SHTOJCA 3:** Kriteret për përcaktimin e klasifikimit të objekteve të mbeturinave.

Neni 33

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 08/L-027
14 qershor 2022

Shpallur me dekretin Nr. DL-185/2022, datë 28.06.2022 nga Presidentja e Republikës së Kosovës Vjosa Osmani-Sadriu

Shtojca 1: Plani për parandalimin e aksidenteve të mëdha dhe informatat që do t'i komunikohen palës së interesuar

1. Plani për parandalimin e aksidenteve të mëdha

1.1. Plani i operatorit për parandalimin e aksidenteve të mëdha si dhe sistemi i menaxhimit të sigurisë, duhet të jenë në përpjesëtim me rrezikun e aksidenteve të mëdha të paraqitura nga objekti i mbeturinave. Me qëllim të zbatimit të këtij plani, duhet të merren parasysh elementet si në vijim:

1.1.1. Plani i parandalimit të aksidenteve të mëdha duhet të përfshijë qëllimet dhe parimet e përgjithshme të veprimit të operatorit, në lidhje me kontrollin e rreziqeve të aksidenteve të mëdha;

1.1.2. Sistemi i menaxhimit të sigurisë duhet të përfshijë pjesën e sistemit të përgjithshëm të menaxhimit që përfshin strukturën organizative, përgjegjësitë, praktikat, procedurat, proceset dhe burimet për përcaktimin dhe zbatimin e planit të parandalimit të aksidenteve të mëdha;

1.1.3 Sistemi i menaxhimit të sigurisë përfshin:

(a) **Organizimin dhe personelin** — rolet dhe përgjegjësitë e personelit të involvuar në menaxhimin e rreziqeve të mëdha në të gjitha nivelet e organizimit; përcaktimin e nevojave për trajnim të personelit dhe ofrimin e trajnimit të përcaktuar; dhe përfshirjen e punonjësve dhe kur është e përshtatshme edhe përfshirjen e nën-kontraktorëve;

(b) **Identifikimin dhe vlerësimin e rreziqeve të mëdha** — miratimin dhe zbatimin e procedurave për identifikimin sistematik të rreziqeve të mëdha, që rrjedhin nga operacionet normale dhe jonormale si dhe vlerësimi i mundësive dhe ashpërsia e atyre aksidenteve;

(c) **Kontrolli operacional** — miratimi dhe zbatimi i procedurave dhe udhëzimeve për funksionim të sigurt, duke përfshirë mirëmbajtjen e impianteve, proceseve, pajisjeve dhe ndërprerjeve të përkohshme;

(d) **Menaxhimi i ndryshimit**- miratimi dhe zbatimi i procedurave për planifikimin e modifikimeve ose dizajnit të objekteve të reja të mbeturinave;

(e) **Planifikimi për emergjencë** — miratimi dhe zbatimi i procedurave për identifikimin e emergjencave të parashikueshme me anë të analizave sistematike dhe përgatitjen, testimin dhe rishikimin e planeve emergjente për t'iu përgjigjur këtyre emergjencave;

(f) **Performanca e monitorimit** — miratimi dhe zbatimi i procedurave për vlerësimin e vazhdueshëm të përputhshmërisë me objektivat e përcaktuara nga plani i operatorit për parandalimin e aksidenteve të mëdha dhe sistemin e menaxhimit të sigurisë si dhe mekanizmat për hulumtimin dhe ndërmarrjen e akteve korrigjuese në rast të mospërputhjes. Procedurat duhet të përfshijnë sistemin e operatorit për raportimin e aksidenteve të mëdha ose të goditjeve, veçanërisht ato që përfshijnë dështimin e masave mbrojtëse, si dhe hulumtimin dhe përcjelljen e tyre në bazë të mësimave të nxjerra;

(g) **Auditimi dhe rishikimi** — miratimi dhe zbatimi i procedurave për vlerësimin periodik- sistematik të **planit të** parandalimit të aksidenteve të

mëdha dhe efektiviteti si dhe përshtatshmëria e sistemit të menaxhimit të sigurisë; rishikimi i dokumentuar i performancës së sistemit të menaxhimit të planit dhe sigurisë dhe azhurnimi i tij nga menaxhmenti i nivelit të lartë.

2. Informacioni që duhet t'i komunikohet palës së interesuar para hartimit të planit të jashtëm

- 2.1. Emri i operatorit dhe adresa e objektit të mbeturinave;
- 2.2. Identifikimi, pozita dhe adresa e personit që jep informacionin;
- 2.3. Konfirmimi që objekti i mbeturinave i nënshtrohet rregullave dhe/ose dispozitave administrative sipas Ligjit, kur është e zbatueshme, si dhe që informacioni i lidhur me elementet e përmendura në nenin 10 paragrafi 3 të këtij ligji, i është dorëzuar autoritetit kompetent;
- 2.4. Një shpjegim me terma të qarta dhe të thjeshta i veprimtarisë ose aktiviteteve të ndërmarra në vend;
- 2.5. Emrat e zakonshëm ose emrat gjenerikë ose klasifikimi i përgjithshëm i rrezikut të substancave dhe preparateve të përfshira në impiantin e mbeturinave, si dhe mbeturinat të cilat mund të shkaktojnë aksident të rëndë, me një tregues të karakteristikave të rrezikshme kryesore;
- 2.6. Informacione të përgjithshme në lidhje me natyrën e rreziqeve të aksidenteve të mëdha, duke përfshirë efektet e tyre të mundshme në popullatën dhe mjedisin përreth;
- 2.7. Informatat adekuate për mënyrën se si duhet të paralajmërohen dhe të informohen popullsia në rast të aksidentit madhor;
- 2.8. Informacionet adekuate për veprimet që popullata duhet të ndërmarrë dhe për sjelljen që duhet të miratojë, në rast të aksidentit të rëndë;
- 2.9. Konfirmimi që operatorit ti kërkohet të bëjë rregullime adekuate në vend, në veçanti ndërlidhja me shërbimet emergjente, për t'u marrë me aksidentet e mëdha dhe për të minimizuar efektet e tyre;
- 2.10. Një referencë në planin e jashtëm të emergjencës i hartuar për të përballuar çdo efekt jashtë vendit nga një aksident. Kjo duhet të përfshijë këshilla për të bashkëpunuar me çdo udhëzim ose kërkesë nga shërbimet emergjente në kohën e aksidentit;
- 2.11. Detajet ku mund të merren informacione të tjera relevante, në përputhje me kërkesat e konfidencialitetit të përcaktuara në legjisllacionin kombëtar.

Shtojca 2: Karakterizimi i mbeturinave

1. Mbeturinat që depozitohen në një objekt, duhet të karakterizohen në mënyrë të tillë që të garantojnë stabilitetin afatgjatë fizik dhe kimik të strukturës së objektit dhe të parandalojnë aksidentet e mëdha.

2. Karakterizimi i mbeturinave, kur është e përshtatshme dhe në përputhje me kategorinë e objektit të mbeturinave, përfshin si në vijim:

2.1. përshkrimin e karakteristikave fizike dhe kimike të mbeturinave që duhet të depozitohen në afat të shkurtër dhe afatgjatë, duke i kushtuar vëmendje të veçantë stabilitetit të saj në kushtet atmosferike / meteorologjike sipërfaqësore, duke marrë parasysh llojin e mineraleve, ose mineraleve që duhet nxjerrë dhe natyrën e çdo mbingarkese dhe / ose mineralet gangue (material komercialisht i çmuar në të cilin gjendet xeherori) që do të zhvendosen gjatë operacioneve nxjerrëse;

2.2. klasifikimi i mbeturinave sipas katalogut të mbeturinave, në veçanti me karakteristikat e saj të rrezikshme (Katalogu Evropian i Mbeturinave);

2.3. përshkrimi i substancave kimike që do të përdoren gjatë trajtimit të burimit mineral dhe stabilitetit të tyre;

2.4. përshkrimi i metodës së depozitimit;

2.5. Sistemi i transportit të mbeturinave që do të përdoret.

Shtojca 3: Kriteret për përcaktimin e klasifikimit të objekteve të mbeturinave

1. Një impiant i mbeturinave do të klasifikohet në kategorinë A nëse:

1.1. Një dështim ose operacion i pasaktë, p.sh. rënia e një grumbulli ose shpërthimi i një dige, mund të shkaktojë një aksident të madh, në bazë të një vlerësimi të rrezikut duke marrë parasysh faktorët: si madhësia aktuale ose e ardhshme, vendndodhja dhe ndikimi mjedisor i objektit të mbeturinave; ose

1.2. përmban mbeturina të klasifikuara si të rrezikshme sipas **Ligjit përkatës për mbeturinat**, mbi limitin e caktuar; ose

1.3. përmban substanca ose preparate të klasifikuara si të rrezikshme sipas **Ligjit përkatës për kimikate** më shumë se limiti i caktuar.